

BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG
BAN TUYÊN GIÁO

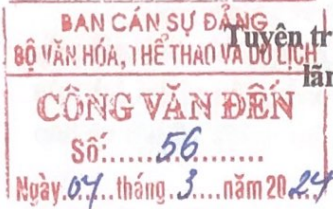
Số 142 -HD/BTGTW

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Hà Nội, ngày 26 tháng 02 năm 2024

HƯỚNG DẪN

Tuyên truyền kỷ niệm 120 năm Ngày sinh đồng chí Nguyễn Lương Bằng,
lãnh đạo tiền bối tiêu biểu của Đảng và cách mạng Việt Nam
(02/4/1904 - 02/4/2024)

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đảng tại Công văn số 4571-CV/VPTW, ngày 19/8/2022 của Văn phòng Trung ương Đảng về việc tổ chức kỷ niệm một số ngày lễ lớn và sự kiện lịch sử quan trọng trong 03 năm 2023 - 2025, Ban Tuyên giáo Trung ương đã có Hướng dẫn số 69-HD/BTGTW, ngày 20/9/2022 về việc tổ chức các hoạt động kỷ niệm các ngày lễ lớn và sự kiện lịch sử quan trọng trong 03 năm 2023 - 2025; nay hướng dẫn cụ thể công tác tuyên truyền kỷ niệm 120 năm Ngày sinh đồng chí Nguyễn Lương Bằng như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Tôn vinh, tri ân công lao, những đóng góp to lớn của đồng chí Nguyễn Lương Bằng đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta; khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh và các đồng chí lãnh đạo cách mạng tiền bối tiêu biểu trong sự nghiệp đấu tranh vì độc lập, tự do của dân tộc, hòa bình, thống nhất Tổ quốc; qua đó củng cố, bồi đắp niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa và công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

2. Thông qua các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm góp phần khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; cổ vũ, động viên các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ ra sức học tập, lao động, cống hiến sức lực, trí tuệ để xây dựng quê hương, đất nước ngày càng giàu đẹp, văn minh.

3. Công tác tuyên truyền kỷ niệm thực hiện đúng chỉ đạo, hướng dẫn của Ban Tuyên giáo Trung ương và cấp ủy đảng, chính quyền các cấp, bảo đảm trang trọng, thiết thực, hiệu quả, trọng tâm, trọng điểm, gắn với tuyên truyền kỷ niệm các ngày lễ lớn, sự kiện chính trị quan trọng của đất nước, tạo không khí thi đua thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và nghị quyết đại hội đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2020 - 2025.

II. NỘI DUNG TUYÊN TRUYỀN

1. Thân thể, sự nghiệp cách mạng của đồng chí Nguyễn Lương Bằng, người cộng sản kiên cường, bất khuất thuộc lớp chiến sĩ đầu tiên của cách mạng Việt Nam; người học trò và một trong những người bạn chiến đấu sớm nhất của Chủ tịch Hồ Chí Minh; người hoạt động xuất sắc của Hội Việt Nam cách mạng thanh niên đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta.

2. Tấm gương sáng ngời về chủ nghĩa anh hùng cách mạng, đức tính giản dị, khiêm tốn, cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư, suốt đời phấn đấu vì lợi ích của dân tộc và hạnh phúc của Nhân dân, vì sự nghiệp xây dựng Chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

3. Việc học tập và noi theo tấm gương đạo đức cách mạng của đồng chí Nguyễn Lương Bằng ở các cấp, các ngành và trên quê hương Hải Dương. Đấu tranh, phản bác các thông tin, quan điểm sai trái, thù địch chống phá Đảng, Nhà nước, chế độ, xuyên tạc cuộc đời và những đóng góp của đồng chí Nguyễn Lương Bằng đối với cách mạng Việt Nam.

4. Các hoạt động tuyên truyền, kỷ niệm diễn ra ở các cấp, các ngành, các địa phương, nhất là trên quê hương Hải Dương và những nơi đồng chí Nguyễn Lương Bằng công tác, hoạt động cách mạng; chú trọng các hoạt động trọng tâm và công tác tuyên truyền ở vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc, tôn giáo, biên giới, hải đảo của Tổ quốc.

III. CÁC HOẠT ĐỘNG KỶ NIỆM

1. Tổ chức Lễ dâng hương, dâng hoa (cấp tỉnh).

2. Tổ chức Lễ kỷ niệm (cấp tỉnh).

3. Tổ chức Hội thảo khoa học cấp bộ (ngành).

4. Xây dựng phim tài liệu.

5. Trùng tu, tôn tạo, chỉnh trang nhà tưởng niệm.

6. Tổ chức thông tin, tuyên truyền bằng nhiều hình thức sinh động: Tuyên truyền trên báo chí, mạng xã hội, trang thông tin điện tử của các ban, bộ, ngành, cơ quan, đơn vị; thông qua các ấn phẩm tuyên truyền, hội nghị sinh hoạt thường kỳ của các tổ chức chính trị - xã hội; tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao... theo điều kiện cụ thể của từng địa phương, cơ quan, đơn vị.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Các ban, bộ, ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị được giao chủ trì, phối hợp tổ chức các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm

1.1. Tỉnh Hải Dương

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan tổ chức Lễ dâng hương, dâng hoa tại nhà tưởng niệm đồng chí Nguyễn Lương Bằng tại xã Thanh Tùng, huyện Thanh Miện, tỉnh Hải Dương.

- Chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan xây dựng kế hoạch và tổ chức Lễ kỷ niệm (cấp tỉnh) bảo đảm trang trọng, đúng tầm mức; lãnh đạo tỉnh Hải Dương đọc diễn văn kỷ niệm; chú trọng chuẩn bị kỹ lưỡng kịch bản điều hành, các bài phát biểu tại Lễ kỷ niệm và các hoạt động nghệ thuật chào mừng.

- Trùng tu, tôn tạo, chỉnh trang nhà tưởng niệm đồng chí Nguyễn Lương Bằng theo Hướng dẫn số 07-HD/BTGTW, ngày 24/5/2021 của Ban Tuyên giáo Trung ương.

- Phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Ban Tuyên giáo Trung ương, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam chuẩn bị các điều kiện để tổ chức tốt Hội thảo khoa học cấp bộ (ngành).

- Tổ chức các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm khác trên địa bàn tỉnh.

1.2. Ban Tuyên giáo Trung ương

- Chỉ đạo, hướng dẫn công tác tuyên truyền kỷ niệm; biên soạn, phát hành Đề cương tuyên truyền kỷ niệm.

- Chủ trì, phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, chỉ đạo Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương xây dựng phim tài liệu về đồng chí Nguyễn Lương Bằng.

- Phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và tỉnh Hải Dương tổ chức Hội thảo khoa học cấp bộ (ngành).

- Theo dõi, kiểm tra, đôn đốc việc tổ chức các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm ở các ban, bộ, ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị; báo cáo Ban Bí thư theo quy định.

1.3. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh chủ trì, phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và tỉnh Hải Dương xây dựng kế hoạch và tổ chức Hội thảo khoa học cấp bộ (ngành).

1.4. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

- Phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương chỉ đạo hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương xây dựng phim tài liệu về đồng chí Nguyễn Lương Bằng.

- Chỉ đạo, hướng dẫn tổ chức các hoạt động tuyên truyền, cổ động trực quan, nhất là trên pano, áp phích, tranh ảnh và các hoạt động văn hóa - văn nghệ, thể dục - thể thao... chào mừng, phù hợp với tình hình thực tế.

1.5. Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Ban Tuyên giáo Trung ương và tỉnh Hải Dương tổ chức Hội thảo khoa học cấp bộ (ngành).

1.6. Đài Truyền hình Việt Nam

- Tổ chức phát sóng phim tài liệu về đồng chí Nguyễn Lương Bằng vào dịp kỷ niệm trong khung giờ phù hợp.

- Tổ chức tốt công tác tuyên truyền kỷ niệm trên sóng truyền hình.

1.7. *Đài Tiếng nói Việt Nam*: Tổ chức đưa tin về Lễ Kỷ niệm, Hội thảo Khoa học cũng như các hoạt động tuyên truyền, kỷ niệm của các ban, bộ, ngành, địa phương.

2. Các ban, bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và địa phương

2.1. *Các cơ quan, đơn vị Trung ương và địa phương*, nhất là những nơi có gắn với cuộc đời hoạt động cách mạng của đồng chí Nguyễn Lương Bằng: Tổ chức các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm phù hợp với điều kiện cụ thể; chú trọng tuyên truyền trong sinh hoạt thường kỳ, trên các báo, đài, tạp chí, trang thông tin điện tử, các tài liệu, ấn phẩm tuyên truyền... của cơ quan, đơn vị, các tổ chức chính trị - xã hội.

2.2. *Bộ Thông tin và Truyền thông*: Quản lý chặt chẽ các hoạt động thông tin, truyền thông, nhất là việc đăng tải thông tin trên các báo, đài, tạp chí, trên Internet và mạng xã hội; phát hiện và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm, đưa thông tin sai trái, xuyên tạc về cuộc đời, sự nghiệp và công lao, đóng góp của đồng chí Nguyễn Lương Bằng để chống phá Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta.

2.3. *Bộ Ngoại giao*: Chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan cung cấp thông tin, tài liệu cho phóng viên báo chí nước ngoài; chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan, tổ chức đại diện Việt Nam ở nước ngoài tổ chức các hoạt động kỷ niệm phù hợp, thiết thực, hiệu quả; gắn với tuyên truyền, quảng bá hình ảnh đất nước và con người Việt Nam.

3. Các cơ quan báo chí Trung ương và địa phương

- Xây dựng kế hoạch triển khai các tuyến tin, bài, phóng sự, chương trình tuyên truyền, chú trọng khai thác thông tin tư liệu chính thống, những vấn đề có ý nghĩa tuyên truyền giáo dục sâu sắc về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân.

- Đài phát thanh - truyền hình các địa phương tổ chức tiếp, phát sóng về hội thảo, phim tài liệu về đồng chí Nguyễn Lương Bằng.

4. Ban tuyên giáo các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội ở Trung ương

- Tham mưu giúp cấp ủy xây dựng kế hoạch tổ chức tốt các hoạt động thông tin, tuyên truyền bảo đảm thiết thực, phù hợp trên địa bàn.

- Chú trọng chỉ đạo, tổ chức tuyên truyền sự kiện trên báo chí, trang thông tin điện tử và các ấn phẩm tuyên truyền khác.

- Theo dõi, kiểm tra các hoạt động tuyên truyền và cổ động trực quan, nhất là trên báo chí, Internet, mạng xã hội để chỉ đạo, định hướng kịp thời.

V. MỘT SỐ KHẨU HIỆU TUYÊN TRUYỀN

1. Nhiệt liệt chào mừng 120 năm Ngày sinh đồng chí Nguyễn Lương Bằng (02/4/1904 - 02/4/2024)!

2. Đồng chí Nguyễn Lương Bằng - Người chiến sĩ cộng sản kiên cường, bất khuất!

3. Đồng chí Nguyễn Lương Bằng - Tấm gương đạo đức cách mạng sáng ngời!
 4. Đồng chí Nguyễn Lương Bằng - Người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh!
 5. Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh muôn năm!
 6. Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam muôn năm!
 7. Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại sống mãi trong sự nghiệp của chúng ta!
- (Ban Tuyên giáo Trung ương gửi kèm Đề cương tuyên truyền) *Phan Xuân Thủy*

Nơi nhận:

- Đồng chí Thường trực Ban Bí thư (để b/c),
- Lãnh đạo Ban,
- Các ban Đảng Trung ương,
- Các Văn phòng: Trung ương Đảng, Quốc hội, Chủ tịch nước, Chính phủ,
- Các tỉnh ủy, thành ủy, ban cán sự đảng, đảng đoàn, đảng ủy trực thuộc Trung ương, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh,
- Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội Trung ương,
- Các Bộ: Thông tin và Truyền thông; Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Ngoại giao,
- Các cơ quan báo chí Trung ương,
- Ban Tuyên giáo các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương,
- Các vụ, đơn vị thuộc Ban,
- Vụ Tuyên truyền,
- Lưu HC.

Phan Xuân Thủy

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN

**Kỷ niệm 120 năm Ngày sinh đồng chí Nguyễn Lương Bằng, lãnh đạo
tiền bối tiêu biểu của Đảng và cách mạng Việt Nam (02/4/1904 - 02/4/2024)**
(Ban hành kèm theo Hướng dẫn số 14.2- HD/BTGTW, ngày 26 tháng 02 năm 2024
của Ban Tuyên giáo Trung ương)

I. Khái lược tiểu sử và quá trình hoạt động cách mạng của đồng chí Nguyễn Lương Bằng

Đồng chí Nguyễn Lương Bằng (bí danh Sao Đỏ, Hai Nam, Triệu Vân...) thường được các đồng chí cùng thời gọi là Anh Cả, sinh ngày 02/4/1904 tại thôn Đông, xã Đoàn Lâm, tổng Đoàn Lâm, huyện Thanh Miện, nay là xã Thanh Tùng, huyện Thanh Miện, tỉnh Hải Dương trong một gia đình nghèo có truyền thống yêu nước.

Khi lớn lên, Nguyễn Lương Bằng làm nhiều nghề kiếm sống (nghề may, phụ bếp, công nhân tàu biển).

Năm 1925, sau khi sang Quảng Châu, Trung quốc, Nguyễn Lương Bằng được gặp Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc và bắt đầu tham gia hoạt động cách mạng; được kết nạp vào Hội Việt Nam cách mạng thanh niên và theo học lớp huấn luyện chính trị do Nguyễn Ái Quốc tổ chức.

Tháng 9/1926, Đồng chí rời Quảng Châu về Hải Phòng, làm nhiệm vụ thiết lập đường dây liên lạc Hải Phòng - Hương Cảng (Hồng Kông) - Quảng Châu, chuyên tài liệu, sách báo cách mạng về trong nước, vận động, tuyên truyền cách mạng ở Hải Phòng, Nam Định, Thái Bình...; từ tháng 10/1927 đến tháng 12/1928, Đồng chí vào Sài Gòn tuyên truyền, vận động cách mạng trong công nhân và thanh niên.

Tháng 12/1928, Đồng chí trở lại Hải Phòng hoạt động trong phong trào công nhân và đi "vô sản hóa". Giữa năm 1929, Tổng bộ Hội Việt Nam cách mạng thanh niên điều động Đồng chí sang công tác ở Hương Cảng (Hồng Kông). Tại đây, tháng 10/1929, Đồng chí được kết nạp vào chi bộ An Nam Cộng sản Đảng. Tháng 12/1929, Đồng chí đến Thượng Hải (Trung Quốc) gây dựng cơ sở trong Việt kiều và binh lính người Việt trong tô giới Pháp.

Năm 1931, Đồng chí bị mật thám Pháp bắt tại Thượng Hải, áp giải về nước; lần lượt bị giam tại bốt Catina (Sài Gòn), nhà tù Hỏa Lò (Hà Nội), nhà lao Hải Dương. Sau khi bị tòa án thực dân tại Hải Dương kết án phát lưu chung thân, Đồng chí lần lượt bị giam tại nhà lao Hải Dương, nhà tù Hỏa Lò (Hà Nội).

Tháng 12/1932, Đồng chí vượt ngục và tiếp tục hoạt động cách mạng.

Cuối năm 1933, Đồng chí bị thực dân Pháp bắt lần thứ hai và bị tòa án thực

dân ở Bắc Giang kết án khổ sai chung thân. Tháng 5/1935, Đồng chí bị đày lên nhà tù Sơn La.

Tháng 8/1943, cùng một số cán bộ của Đảng vượt ngục thành công và trở về tiếp tục hoạt động cách mạng; Đồng chí được Thường vụ Trung ương Đảng giao phụ trách công tác tài chính và công tác binh vận.

Tháng 8/1945, tại Hội nghị toàn quốc của Đảng họp ở Tân Trào, Tuyên Quang (ngày 14 - 15/8), Đồng chí được bầu làm Ủy viên chính thức Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Đại hội Quốc dân họp ở Tân Trào (ngày 16 - 17/8) đã bầu Đồng chí vào Ban Thường trực Ủy ban giải phóng dân tộc Việt Nam.

Từ sau Cách mạng Tháng Tám, Đồng chí liên tục là Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, lần lượt giữ các chức vụ: Trưởng ban Kinh tế - Tài chính Trung ương sau đổi thành Ban Tài chính Trung ương (1947 - 1951); Tổng Giám đốc Ngân hàng Quốc gia Việt Nam (1951 - 1952); Đại sứ Việt Nam tại Liên Xô (1952 - 1956); Tổng Thanh tra Ban Thanh tra Trung ương của Chính phủ (1956 - 1960); Trưởng Ban Kiểm tra Trung ương Đảng (1960 - 1969); Phó Chủ tịch nước (1969 - 1979).

Ngày 20/7/1979, do tuổi cao sức yếu, đồng chí Nguyễn Lương Bằng từ trần, hưởng thọ 75 tuổi.

Với 75 tuổi đời, hơn nửa thế kỷ phấn đấu hoạt động cách mạng dưới ngọn cờ của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, đồng chí Nguyễn Lương Bằng là một tấm gương sáng về một chiến sĩ cộng sản kiên trung, một lãnh đạo tiên bối tiêu biểu hết lòng vì độc lập dân tộc, vì tự do, hạnh phúc của Nhân dân. Đồng chí được Đảng, Nhà nước truy tặng Huân chương Sao Vàng vì những công lao to lớn đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc.

II. Những cống hiến to lớn của đồng chí Nguyễn Lương Bằng đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc

1. Đồng chí Nguyễn Lương Bằng - người chiến sĩ tiên phong, nhà lãnh đạo tài năng của Đảng và cách mạng Việt Nam

Từ một thanh niên yêu nước, Nguyễn Lương Bằng đã sớm được giác ngộ, trở thành một trong những chiến sĩ đầu tiên của Hội Việt Nam cách mạng thanh niên từ năm 1925. Sau khi hoàn thành khóa huấn luyện chính trị của Hội Việt Nam cách mạng thanh niên do Nguyễn Ái Quốc tổ chức tại Quảng Châu, tháng 9/1926, đồng chí Nguyễn Lương Bằng về nước hoạt động để thiết lập hệ thống liên lạc, truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin vào trong nước và mở rộng phong trào cách mạng. Chỉ trong

một thời gian ngắn, đồng chí Nguyễn Lương Bằng đã thể hiện vai trò là một trong những người tiên phong tổ chức thắng lợi việc truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng cách mạng của Nguyễn Ái Quốc vào Việt Nam, xây dựng thành công các cơ sở cách mạng của Hội Việt Nam cách mạng thanh niên cũng như thiết lập thành công hệ thống giao thông liên lạc trong nước với nước ngoài trong những hoàn cảnh vô cùng khó khăn, trước sự truy sát của kẻ thù.

Theo chủ trương của tổ chức, đồng chí Nguyễn Lương Bằng tình nguyện đi vào phong trào “vô sản hóa”, góp phần thúc đẩy sự kết hợp chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng cách mạng Nguyễn Ái Quốc với phong trào công nhân và phong trào yêu nước ở nước ta, đẩy nhanh quá trình vận động tiến tới thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam - đội tiên phong của giai cấp công nhân và của cả dân tộc. Đồng chí là một trong những người tiên phong trong công tác vận động công nhân, binh lính và đã thành công trong việc hình thành các tổ chức đầu tiên của công nhân và binh lính người Việt Nam yêu nước ở nước ngoài.

Trong quá trình hoạt động cách mạng đầy cam go, thử thách, Đồng chí đã từng bước trưởng thành: từ hội viên của Hội Việt Nam cách mạng thanh niên, được kết nạp vào An Nam Cộng sản Đảng và trở thành một trong những đảng viên cộng sản đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam. Đảng ta khẳng định: đồng chí Nguyễn Lương Bằng là một người cộng sự đắc lực của Chủ tịch Hồ Chí Minh *“trong việc xây dựng Đảng ta, giáo dục đảng viên, chăm lo sự vững vàng của Đảng về tư tưởng và tổ chức”*¹.

Với phẩm chất, tài năng và uy tín của mình, đồng chí Nguyễn Lương Bằng là người tiên phong trong tổ chức thực hiện nhiều nhiệm vụ mới của cách mạng mà Đảng, Nhà nước, Nhân dân tin cậy giao phó. Đồng chí là người đầu tiên được Đảng giao thực hiện nhiệm vụ phụ trách tài chính cho Đảng và Mặt trận Việt Minh trong những năm tháng khẩn trương chuẩn bị cho Cách mạng Tháng Tám. Đồng chí cũng là người đầu tiên phụ trách công tác kinh tế - tài chính của Đảng trong kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược; người đầu tiên tổ chức, xây dựng và là Tổng Giám đốc đầu tiên của Ngân hàng Quốc gia Việt Nam (nay là Ngân hàng Nhà nước Việt Nam); được Quốc hội tín nhiệm bầu làm Phó Chủ tịch nước.

Quá trình hoạt động và cống hiến cho cách mạng của đồng chí Nguyễn Lương Bằng đã góp phần quan trọng vào những thắng lợi to lớn của cách mạng Việt Nam trong thế kỷ XX: thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám 1945, của hai cuộc kháng chiến trường kỳ chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược;

¹. Điều văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng đưa tiễn đồng chí Nguyễn Lương Bằng.

thắng lợi của công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng, xây dựng Nhà nước ta trong sạch, vững mạnh, thực sự là Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân; củng cố, nâng cao niềm tin của Nhân dân đối với Đảng và con đường cách mạng mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã lựa chọn.

Ở từng hoàn cảnh lịch sử, trong những điều kiện hết sức khó khăn, phức tạp của quá trình vận động cách mạng - khi Đảng ta chưa ra đời (trước năm 1930) hay trước sự đàn áp của chế độ thực dân, phong kiến đối với cách mạng nước ta (trước năm 1945), trong gian khổ của công cuộc xây dựng và bảo vệ chế độ mới chống thù trong giặc ngoài (1945 - 1946) cũng như trước những khó khăn, khốc liệt của hai cuộc kháng chiến chống giặc ngoại xâm và sự phức tạp của quan hệ quốc tế (1947-1975) mới thấy hết vai trò của người chiến sĩ tiên phong, nhà lãnh tài năng với những cống hiến to lớn trong tổ chức xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước mới ở nước ta của đồng chí Nguyễn Lương Bằng.

2. Đồng chí Nguyễn Lương Bằng - người cộng sản kiên cường, bất khuất

Phải lao động kiếm sống từ khi 13 tuổi và sống tự lập, tự học tập lúc mới 17 tuổi, với ý chí can trường, từ một thanh niên yêu nước Đồng chí đã trở thành người chiến sĩ cộng sản, một trong những nhà lãnh đạo cách mạng tiên phong, xuất sắc của Đảng và cách mạng Việt Nam. Bằng chính sức lao động, học tập và không ngừng vươn lên, đồng chí Nguyễn Lương Bằng đã vượt lên mọi hoàn cảnh để thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ được giao phó.

Đấu tranh vì lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, nhiều lần bị địch bắt, đầy ải. Trong nhà tù và trên đường bị địch áp giải, Đồng chí vẫn tranh thủ tuyên truyền, giác ngộ binh lính địch, chỉ cho họ hiểu rõ nỗi thống khổ của đồng bào và trách nhiệm phải giải phóng Nhân dân, vạch trần chế độ bất công trong quân đội địch, sự ngược đãi của bọn chỉ huy với binh lính. Những năm tháng bị giam cầm, mặc cho chế độ nhà tù đầy ải khắc nghiệt, Đồng chí vẫn trước sau như một, luôn nêu cao khí tiết của người cộng sản, tinh thần đấu tranh cách mạng kiên cường, mưu trí. Đồng chí là một trong những người đi đầu trong các cuộc đấu tranh chống chế độ lao tù hà khắc, nêu cao tinh thần bất khuất trước quân thù: *vận động mọi người tiến hành tuyệt thực, làm cho máu chảy, thậm chí phải mổ bụng để kẻ địch phải nhượng bộ*². Đã hai lần Đồng chí quyết tâm, anh dũng, mưu trí tổ chức vượt ngục thành công để trở về với Đảng, với cách mạng. Hơn mười năm tù đầy, phải đương đầu với bao cửa ải thử thách: tra tấn, bệnh tật, sự hiểm nguy của

². Theo *Tiểu sử Nguyễn Lương Bằng*, NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, 2015, tr.94.

hai lần vượt ngục... không khuất phục được người chiến sĩ “gan vàng, dạ sắt”.

Những nhiệm vụ mà đồng chí Nguyễn Lương Bằng được giao luôn đòi hỏi phải có bản lĩnh can trường, trí tuệ, phải vừa học, vừa làm, không ngừng đổi mới, sáng tạo mới có thể hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Chính thực tiễn cách mạng ấy đã tạo nên bản lĩnh kiên cường Nguyễn Lương Bằng và hình thành phương pháp làm việc cũng như lối sống giản dị, nhân văn của Đồng chí. Nói thẳng, nói thật, giữ vững nguyên tắc nhưng thấm đượm tinh thần nhân văn trong hoạt động thực tiễn là phẩm chất cách mạng cao quý của đồng chí Nguyễn Lương Bằng mà các thế hệ cán bộ, đảng viên và Nhân dân ta hết sức trân trọng. Trong công cuộc xây dựng, chinh đôn Đảng, Đồng chí kiên quyết đấu tranh chống những biểu hiện tiêu cực, suy thoái trong Đảng; kiên quyết đấu tranh với mọi biểu hiện, cám dỗ của chủ nghĩa cá nhân; chú trọng giữ gìn, xây dựng, bảo vệ Đảng trong sạch, vững mạnh.

Với bản lĩnh và ý chí kiên cường vì độc lập dân tộc, vì tự do, hạnh phúc của Nhân dân, Đồng chí đã vượt qua mọi khó khăn, gian khổ góp phần vào những thành công của cách mạng Việt Nam trong thế kỷ XX, thúc đẩy sự phát triển của lịch sử dân tộc. Thành công của đồng chí Nguyễn Lương Bằng trong thực hiện các nhiệm vụ mà Đảng giao phó gắn liền với phẩm chất đạo đức cách mạng kiên cường của một chiến sĩ cộng sản, một nhà lãnh đạo luôn đặt lợi ích của dân tộc, của Đảng lên trên hết và trước hết.

3. Đồng chí Nguyễn Lương Bằng - tấm gương đạo đức cách mạng sáng ngời, người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Ngay từ khi được Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc giác ngộ, giáo dục và tham gia vào Hội Việt Nam cách mạng thanh niên, đồng chí Nguyễn Lương Bằng đã thấm nhuần sâu sắc tư tưởng của Người, suốt đời phấn đấu, học tập và thực hành nêu gương đạo đức cách mạng, hết lòng phục vụ Nhân dân, phụng sự Tổ quốc.

Lịch sử còn mãi lưu truyền trong các thế hệ cách mạng hai tên gọi biểu tượng của Đồng chí: một biểu tượng cho ý chí kiên cường của người cộng sản với bí danh “Sao Đỏ”, một “*biểu tượng của mẫu mực, sự trong sáng của tình đồng chí, tình anh em*” với cái tên “Anh Cả”. Điều đó thể hiện sự tôn vinh và ngưỡng mộ của những nhà hoạt động cách mạng nổi tiếng cùng thế hệ đối với đồng chí Nguyễn Lương Bằng; không chỉ xuất phát từ những công lao mà bắt nguồn chính từ phẩm chất đạo đức cao đẹp đã trở thành biểu tượng của đồng chí Nguyễn Lương Bằng: nói đi đôi với làm, không ham danh vị, lợi quyền, đặt lợi ích của Đảng, của cách mạng lên trên hết, trước hết. Tháng 8/1945, khi Ủy ban dân tộc giải phóng cải tổ thành Chính phủ lâm thời, cùng với một số đại biểu của Việt

Minh, đồng chí Nguyễn Lương Bằng đã tự nguyện rút lui để nhường chỗ trong Chính phủ lâm thời cho nhân sĩ khác, hành động đó được Chủ tịch Hồ Chí Minh ghi nhận: *“Đó là một cử chỉ vô tư, tốt đẹp, không ham chuộng địa vị, đặt lợi ích của dân tộc, của đoàn kết toàn dân lên trên lợi ích cá nhân. Đó là một cử chỉ đáng khen, đáng kính mà chúng ta phải học”*.

Không chỉ là người suốt đời thực hành và là tấm gương mẫu mực trong thực hành đạo đức cách mạng, đồng chí Nguyễn Lương Bằng còn là một trong những người đầu tiên đề xuất việc tích cực học tập, rèn luyện đạo đức cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, coi đó là nhiệm vụ quan trọng của mỗi đảng viên. Theo Đồng chí, học tập, noi gương Chủ tịch Hồ Chí Minh là học tập, noi gương những quan điểm của Người về *“Đảng viên phải hết lòng hết sức phục vụ Nhân dân chứ không phải để ngồi trên đầu trên cổ nhân dân, phục vụ cho mình, phục vụ cho gia đình mình. Đảng viên phải cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, phải thật sự phản đối quan liêu, lãng phí, tham ô, cá nhân chủ nghĩa”*. Đó là học tập quan điểm *“Lối sống cách mạng là lối sống có lập trường giai cấp, có quan điểm quần chúng, có kỷ luật tự giác và đạo đức cách mạng”*; quan điểm *“Lối sống có quan hệ mật thiết đến nhân phẩm và đạo đức của người đảng viên, đến ảnh hưởng và sức chiến đấu của Đảng”*; *“Lối sống cách mạng của người cán bộ, đảng viên có quan hệ mật thiết đến thanh danh, uy tín, sức chiến đấu của Đảng, đến thành tích và thắng lợi của sự nghiệp cách mạng”*. Đồng chí cho rằng, *“có nhận thức rõ như thế mới thấy cần phải rèn luyện lối sống cách mạng, phải kiên quyết chống lại lối sống cá nhân chủ nghĩa của giai cấp tư sản và các giai cấp không vô sản khác”*³.

Trên tinh thần đó, Đồng chí xác định, phải *“Tiếp tục và phát huy gương sáng của người trước, tiêu biểu và mẫu mực cho chúng ta ngày nay, đó là lối sống cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh”*⁴, bởi theo Đồng chí, *“Đời sống của Người, con người của Người, suốt năm, sáu chục năm nay, thực là tấm gương sống về lối sống cách mạng cần cù, giản dị, tiết kiệm, trong sạch và lành mạnh”*⁵.

Sau khi Hiệp định Giơ-ne-vơ được ký kết năm 1954, miền Bắc chuyển sang giai đoạn khôi phục kinh tế, từng bước tiến lên chủ nghĩa xã hội, đồng chí Nguyễn Lương Bằng được tin cậy trao nhiều trọng trách để bảo đảm cho sự minh bạch, trong sạch của Đảng, Nhà nước trên các cương vị Tổng Thanh tra Ban Thanh tra Trung ương của Chính phủ, Trưởng ban Kiểm tra Trung ương Đảng trong nhiều năm. Sự tin cậy đó bắt nguồn từ người sáng lập Đảng - Chủ tịch Hồ Chí Minh và

³ Theo Anh Cả Nguyễn Lương Bằng, Sđd, tr.369-376.

⁴ Theo Anh Cả Nguyễn Lương Bằng, Sđd, tr.377.

⁵ Theo Anh Cả Nguyễn Lương Bằng, Sđd, tr.377.

trên thực tế, đồng chí Nguyễn Lương Bằng không chỉ là người học trò xuất sắc, một cộng sự tin cậy mà còn là người gần gũi, thân thiết với Chủ tịch Hồ Chí Minh⁶. Được Người dìu dắt, đồng chí Nguyễn Lương Bằng đã không ngừng học tập và rèn luyện được những phẩm chất cao đẹp của người đảng viên cộng sản.

Dù trong bất cứ hoàn cảnh nào, ở bất cứ cương vị nào, Đồng chí cũng tuyệt đối trung thành với sự nghiệp của Đảng, hết lòng phụng sự đất nước, chăm lo đến hạnh phúc của Nhân dân, nêu gương sáng về đạo đức cách mạng: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư và tác phong cần cù, giản dị, khiêm tốn. Đồng chí Nguyễn Lương Bằng thực sự *“là biểu tượng của mẫu mực, sự trong sáng của tình đồng chí, tình anh em. Cuộc đời hoạt động của đồng chí là một tấm gương sáng của người cộng sản Việt Nam, vừa giàu tinh thần yêu nước, vừa giàu tinh thần quốc tế vô sản”*⁷.

Là một người yêu nước nhiệt thành, một chiến sĩ cộng sản kiên cường, trải qua hơn nửa thế kỷ hoạt động cách mạng, đồng chí Nguyễn Lương Bằng đã cống hiến cả đời mình cho sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng xã hội chủ nghĩa. Cả cuộc đời hoạt động cách mạng của Đồng chí là một tấm gương sáng ngời về khí tiết cộng sản chủ nghĩa và đạo đức cách mạng. *“Tấm gương của Đồng chí là giá trị tinh thần mãi mãi tỏa sáng đối với nhiều thế hệ những người cộng sản và thanh niên ta, nhân dân ta. Tinh thần cách mạng, đạo đức cộng sản chủ nghĩa của Đồng chí là bất diệt”*⁸.

Dưới ánh sáng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, gần 40 năm tiến hành công cuộc đổi mới do Đảng khởi xướng, lãnh đạo, đất nước ta đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, phát triển mạnh mẽ, toàn diện, *“chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay”*. Tuy nhiên, sự nghiệp cách mạng của dân tộc vẫn đang đứng trước không ít những khó khăn, thách thức, đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đoàn kết một lòng, phát huy chủ nghĩa yêu nước với một ý chí và quyết tâm cao, dám nghĩ dám làm, dám đương đầu thử thách, thúc đẩy công cuộc đổi mới đi đến thắng lợi. Chúng ta có thể tìm thấy giá trị tinh thần tiên phong đó ở đồng chí Sao Đỏ - Nguyễn Lương Bằng.

⁶. Sau khi từ Liên Xô về nước, đặc biệt là từ năm 1960 đến khi Chủ tịch Hồ Chí Minh qua đời năm 1969, đồng chí Nguyễn Lương Bằng thường xuyên bên cạnh Chủ tịch Hồ Chí Minh khi đi thăm và làm việc ở các địa phương; thăm và làm việc với các cơ sở sản xuất nông nghiệp, công nghiệp, thăm đồng bào, chiến sĩ, trường học, bệnh viện... Năm 1969, đồng chí Nguyễn Lương Bằng thường xuyên gặp gỡ, trao đổi công việc cũng như dùng cơm thân mật với Chủ tịch Hồ Chí Minh và luôn ở bên Người trong những ngày bệnh nặng.

⁷. Điều văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng đưa tiến đồng chí Nguyễn Lương Bằng.

⁸. Điều văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng đưa tiến đồng chí Nguyễn Lương Bằng

Kỷ niệm 120 năm Ngày sinh đồng chí Nguyễn Lương Bằng trong bối cảnh các cấp, các ngành đang nỗ lực đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, thực hiện tốt các Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, XII và Kết luận số 21-KL/TW của Ban Chấp hành Trung ương về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; gắn với thực hiện Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đây là dịp để chúng ta tri ân và noi theo tấm gương đạo đức cách mạng sáng ngời của đồng chí Nguyễn Lương Bằng, đó là không ngừng nâng cao đạo đức cách mạng, phát huy vai trò tiên phong của mỗi cán bộ, đảng viên, sẵn sàng vượt qua mọi hy sinh, gian khổ, hiểm nguy, nỗ lực học tập, rèn luyện, nêu cao tinh thần bảo vệ Đảng, bảo vệ khối đoàn kết, thống nhất trong Đảng, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ mới trong xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. *W*

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG